

פרשת בא

וְעָבַר ה' לְנֶגְףָא אֶת מִצְרַיִם, וְרָאָה אֶת הַדָּם עַל הַמִּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת, וַפָּסַח ה' עַל הַפֶּתַח, וְלֹא יָתַן הַמִּשְׁחָת לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנֶגְףָא (יב, כג)

וְעָבַר ה' לְנֶגְףָא אֶת מִצְרַיִם, וְרָאָה אֶת הַדָּם עַל הַמִּשְׁקוֹף וְעַל שְׁתֵּי הַמְּזוּזוֹת, וַפָּסַח ה' עַל הַפֶּתַח, וְלֹא יָתַן הַמִּשְׁחָת לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנֶגְףָא (שמות יב, כג)

אונקלוס מפרש את המילה "פסח" כ"יחוס", ובפסוק כ"ז "חס", כלומר - בכך שהקב"ה פסח על בתיהם של בני ישראל הוא חס עליהם, וגם בהיפוך אותיות אפשר לראות את המילה: פסח - חספ חוץ מפירושו השני של רש"י לפסוק, "ודלג", פירושו הראשון למילה "פסח" מוסיף חיזוק לתרגום אונקלוס, מפני שהוא מפרש "וחמל", שמשמעותה כמו המילה "חס".
ובעקבות כך חידש לי מו"ר אבי כי אפשר לדרוש את המילה פסח בהיפוך אותיות (חספ) בתור חס-פ: הקב"ה חס עלינו במכת בכורות, והאות פ' מסמלת את התורה שבעל פה, ובכך שאנחנו מספרים את סיפור ההגדה בפה בכל שנה ושנה, ומספרים גם על מכת בכורות.

וְלֹא יָתַן הַמִּשְׁחָת לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנֶגְףָא (שמות יב, כג)

רש"י מפרש שהקב"ה לא נתן יכולת למשחית לבוא לבתיהם של ישראל ולפגוע בהם.
"בית הלוי" מקשה: אמר הכתוב "וְלֹא יָתַן הַמִּשְׁחָת לְבֹא אֶל בְּתִיכֶם לְנֶגְףָא", והרי ידועה דרשת חז"ל 'וְעָבַר ה' - אָבִי וְלֹא מְלָאָךְ, 'וְהִפְתִּי אֶבְיָא וְלֹא הִשְׁלִימִי, וכאן הוא אומר "הַמִּשְׁחָת"!
אלא שאומר הקב"ה שהוא זה שבאמת ביצע את מכת בכורות ופסח על בתי בני ישראל, והמשחית הוא בעצם גורם לריח סירחון ועיפוש האוויר שיצא מגופות הבכורות המתים וגרם לעוד מצרים למות, וזה מה שהבטיח הקב"ה "וְלֹא יְהִי בְכֶם נֶגֶף לְמִשְׁחָת" (שם יב, יג).
ונראה לי קשה; רש"י אומר שהקב"ה לא נתן יכולת למשחית לבוא לבתיהם של ישראל ולפגוע בהם, והרי "בית הלוי" אומר שהמשחית הוא רק ריח הסירחון והעיפוש. ולא מתו גם בבתי ישראל, אז כיצד שתי הדעות מתיישבות אחת עם השנייה?
שאלתי את מו"ר אבי, והוא נתן לי תירוץ:

באמת היה מלאך חבלה שהוא המשחית שביצע את שליחותו להרוג את כל הבכורות, ומכיוון ש"שלוחו של אדם כמותו" (קידושין מא ע"ב) נחשב שהקב"ה ביצע את הפעולה. והסירחון ועיפוש האוויר לא היו חלק מציווי ה' אלא תוספות שהמשחית עשה מיוזמתו, ולכן החלק הזה לא נחשב בשם ה', כיוון שזו תוספת של המשחית.

ועוד זיכה אותי השי"ת לחדש כי משמעתו של השם "משחית" היא בחילוק שמו לשניים: מש-חית. מש פירושו מזיז, ח"ית ר"ת "ח'סדך ה' ת'שועתך" (תהילים קיט, מא). המשחית מזיז חסדי ה' וישועתיו ואז הוא מסוגל לפגוע, מה שלא יכול לקרות אצל בני ישראל.

מקור: חידושים שחידשתי בעזרת השי"ת.